

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
2 april 2024

Ons kenmerk
DOS-2020-0007548
PZH-2024-851471159

Bijlagen
2

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Behandelaar voorstel motie 1348 PFAS Taskforce en website

Geachte Statenleden,

In de Statenvergadering van 6 maart 2024 heeft u bij de bespreking van de 'Ruimtelijke puzzel' de motie met als titel 'PFAS Taskforce en website' aangenomen. Hierin verzoeken Provinciale Staten het college:

Overzicht te scheppen voor inwoners, overheden en instanties door bij het Rijk aan te dringen op het zo spoedig mogelijk instellen van een PFAS-Taskforce met bijbehorende website, met de Australische overheid als voorbeeld (<https://www.pfas.gov.au/>).

Deze brief bevat ons behandelvoorstel met de wijze waarop wij invulling willen geven aan deze motie.

Overleg staatssecretaris

U heeft ons gevraagd om bij het Rijk aan te dringen op het zo spoedig mogelijk instellen van een PFAS-Taskforce met bijbehorende website. Gedeputeerde Zevenbergen heeft hier uitvoering aan gegeven door dit aan de hand van uw motie 1348 te bespreken met staatssecretaris Heijnen van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in een overleg van 20 maart jl. In het gesprek kwamen communicatie en informatie-uitwisseling rond PFAS richting omwonenden en tussen overheden aan de orde. Daarbij is zowel gesproken over het dossier Chemours als over provincie overstijgende PFAS-dossiers.

De staatssecretaris ziet op dit moment geen meerwaarde in het opzetten van een apart op PFAS gerichte taskforce en website bovenop alle reeds lopende programma's en projecten. De energie en middelen daarvoor kunnen beter geïnvesteerd worden in de bestaande programma's en projecten. Een taskforce met doorzettingsmacht vanuit het Rijk zou bovendien de wettelijke taken, beleidsruimte en bevoegdheden van de betrokken democratisch gelegitimeerde bestuursorganen doorkruisen. Dit achten wij ook om die reden onwenselijk.

Het onderwerp PFAS is complex, raakt aan veel uiteenlopende dossiers en kent betrokkenheid van een groot aantal overheden en andere organisaties. In het gesprek met de staatssecretaris is gezamenlijk geconstateerd dat er binnen de diverse hierna beschreven PFAS-gerelateerde programma's en projecten constructief en voortvarend wordt samengewerkt tussen de betrokken

overheden en andere partijen. Op het dossier Chemours wordt al sinds eind 2015 intensief samengewerkt tussen provincie, het ministerie van IenW, de betrokken gemeenten en andere partners. Op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau is er regulier overleg. Ook op andere PFAS gerelateerde dossiers is deze ontwikkeling zichtbaar. Uiteraard zien wij dat er binnen deze structuur nog ruimte is om zaken beter te stroomlijnen. Vanuit het Rijk loopt er daarom een aantal initiatieven om de samenwerking en informatie-uitwisseling te verbeteren.

Zo kan het meerjarige Impulsprogramma Chemische Stoffen 2023-2026 van het Rijk beschouwd worden als een overkoepelende taskforce met een integrale aanpak gericht op vermindering van de blootstelling aan chemische stoffen waaronder Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en PFAS via lucht, water, bodem en voeding. Binnen het Impulsprogramma is ook voorzien in een inventarisatie van bestaande websites over stoffen die burgers kunnen raadplegen. Binnen dit project zullen wij uw motie opnieuw onder de aandacht brengen.

Aanpak PFAS

De staatssecretaris is samen met ons College van mening dat de aanpak van PFAS nu niet geholpen is met een extra PFAS-Taskforce bovenop de bestaande programma's en projecten.

Het betreft onder andere de lopende of aangekondigde programma's, projecten en taken van de volgende bij PFAS betrokken organisaties:

- IenW: Impulsprogramma Chemische stoffen 2023-2026 waaronder aanpak ZZS en PFAS;
- IenW: Actieagenda 'Industrie en Omwonenden' n.a.v. rapport Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV);
- RIVM: Onderzoeksprogramma PFAS 2023-2025;
- RIVM: haalbaarheidsstudie naar onderzoek lokale gezondheidseffecten rondom Chemours en Westerschelde;
- Gemeente Dordrecht: Ontwikkeling van één informatiepunt/website gericht op omwonenden voor alle Chemours gerelateerde informatie;
- GGD: Advisering en voorlichting milieu en gezondheid;
- Gemeenten en provincies: Bodemkwaliteitskaarten PFAS resp. bodemverwachtingskaarten PFAS;
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT): Controle op grensoverschrijdend transport van (PFAS-houdende) afvalstoffen (EVOA);
- Gemeenten, provincies en ILT: Onderzoeken naar potentiële PFAS-bronlocaties;
- Unie van Waterschappen en de waterschappen: Onderzoek naar de aanwezigheid en herkomst van PFAS in oppervlaktewater;
- Waterschappen/Rijkswaterstaat: Monitoring oppervlaktewaterkwaliteit;
- Provincie/omgevingsdienst/waterschap: Zwemwatercontroles op PFAS;
- IenW: PFAS-kennisontwikkeling t.b.v. bodemsanering;
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) / NVWA: Nationaal Plan Contaminanten waaronder PFAS in voedingsmiddelen;
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) / LNV: PFAS in hobbykip eieren en onderzoek naar PFAS in bepaalde vissoorten.

Onder de paraplu van het eerdergenoemde Impulsprogramma Chemische stoffen¹ wordt gewerkt aan 19 onderling met elkaar samenhangende projecten. In aanvulling daarop heeft het kabinet naar aanleiding van het OVV-rapport op 15 maart jl. de Actieagenda 'Industrie en Omwonenden' gepubliceerd².

Projectwebsite PFAS

Provinciale Staten hebben terecht aandacht gevraagd voor de communicatie met omwonenden rond het onderwerp Chemours en PFAS. Ook de OVV vraagt in zijn aanbevelingen aandacht voor publiekscommunicatie.

Het aantal bij Chemours betrokken overheden en inspectiediensten, met elk hun eigen bevoegdheden, taken en communicatiekanalen, is groot. Ons College heeft u eerder de toezegging gedaan zich te in te zullen zetten om de communicatie over Chemours samen met andere overheden te stroomlijnen en verder te verbeteren. Hierbij speelt vooral de vraag hoe de informatie van alle betrokken overheden en inspectiediensten toegankelijk en zo dicht mogelijk bij de inwoners ontsloten en actueel gehouden kan worden. Immers, de kennis over PFAS ontwikkelt zich voortdurend. Samen met het ministerie van IenW, Rijkswaterstaat, RIVM, GGD, DCMR en de vier meest betrokken gemeenten is dit onderwerp inmiddels bestuurlijk besproken.

Met onze brief van 19 december 2023 bent u geïnformeerd dat de gemeente Dordrecht heeft aangeboden het initiatief te willen nemen tot het ontwikkelen van een centraal informatiepunt. Met alle betrokken partijen waaronder de provincie Zuid-Holland wordt dit verder uitgewerkt. Dit is met name bedoeld om de burgers rondom Chemours goed te informeren. Na oplevering van dit project kan het Rijk aan de hand van de ervaringen bezien of er nut en noodzaak bestaat voor een landelijk PFAS-informatieportaal in aanvulling op de bestaande websites zoals die van het RIVM. Op de site van het RIVM wordt nu al veel informatie over PFAS publieksvriendelijk ontsloten (<https://www.rivm.nl/pfas>).

Binnen het eerdergenoemde Impulsprogramma Chemische Stoffen 2023-2026 van het Rijk, richt project 15 'Publieke overheidswebsites chemische stoffen' zich op een inventarisatie van bestaande websites over stoffen die burgers kunnen raadplegen. In dit project zal door het Rijk worden bezien of er wellicht sprake is van hiaten, dubbelingen of gemiste doorverwijzingen. Ook zal onderzocht worden welke informatiebehoefte er bij burgers is ten aanzien van chemische stoffen en of deze websites daar goed op aansluiten en voldoende handelingsperspectief bieden.

Uw oproep om te komen tot één allesomvattende 'PFAS-startpagina' zullen wij binnen dit project opnieuw onder de aandacht brengen van het Rijk. Het is vervolgens aan de Rijksoverheid om hier een keuze in te maken.

Tot slot

Wij waarderen de blijvende betrokkenheid van Provinciale Staten bij het PFAS-dossier en de ondersteuning van ons beleid en inzet om vanuit onze rol als bevoegd gezag voor ongeveer 350 inrichtingen de uitstoot van PFAS-verbindingen en andere (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen terug te dringen en daarmee uitvoering te geven aan deze en eerdere moties.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/12/16/bijlage-programmaplan-impulsprogramma-chemische-stoffen-2023-2026>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/03/15/bijlage-2-actieagenda-industrie-en-omwonenden-15-maart-2024>

Samen met u onderschrijven wij het belang van een goede informatiepositie van omwonenden en andere belanghebbenden en wij blijven dit aspect benadrukken in onze contacten met het Rijk en andere betrokken overheden en inspectiediensten. Het verheugt ons daarom dat het ministerie van IenW en het RIVM werken aan een ZYS-emissiedatabase waarin bedrijven vanaf 2024 hun ZYS-emissies gaan rapporteren. Hiermee ontstaat een landelijk beeld van de ZYS-emissies door bedrijven. Omwonenden kunnen hierdoor makkelijker inzicht krijgen in welke ZYS er in de leefomgeving terecht komen.

Provinciale Staten zullen net zoals in de afgelopen jaren in 2024 worden geïnformeerd als er relevante zaken te melden zijn in het dossier Chemours en ten minste twee keer per jaar geïnformeerd worden over de voortgang.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

1. Kamerbrief 28 februari 2024 - Voortgang Impulsprogramma Chemische Stoffen
2. Kamerbrief 15 maart 2024 - Actieagenda Industrie en Omwonenden